

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Rektor

Missiv

2023-10-31

Dnr HS 2023/350

Utbildningsdepartementet

u.registrator@regeringskansliet.se

Inbjudan att inkomma med underlag till regeringens forsknings- och innovationspolitik

(U2023/01467)

Högskolan i Skövde överlämnar härmed sitt yttrande till ovanstående inbjudan.

Yttrandet har beretts av Muriel Beser Hugosson, rektor, och Lena Mårtensson, prorektor samt en arbetsgrupp bestående av Anna Runnemalm, prefekt, Mikael Wickelgren, prefekt, Alexandra Krettek, dekan, och Tabea Dierker, chef för avdelningen för forskningsstöd, samverkan och innovation.

Muriel Beser Hugosson

HÖGSKOLAN
I SKÖVDE

Underlag till regeringens forsknings- och innovationspolitik

I samhället pågår omfattande omställningar inom industrin, försvarsmakten, transportsektorn och hälso- och vårdområdet. Detta märks inte minst i stor omfattning i västra Sverige med etablering av batterifabriker, utveckling av försvarsmakten samt omställning till nära vård. I relation till dessa omställningar kommer det under perioden ställas höga krav på Sveriges lärosäten att bidra med högre utbildning, forskning, kompetensutveckling, kompetensväxling, och livslångt lärande för att stödja denna utveckling. Högskolan i Skövde (Högskolan) är en del i det svenska högskolelandskapet och fyller därmed en viktig nationell roll i denna omställning. Högskolans inriktningar inom biovetenskap, handel och företagande, hälsovetenskaper, informationsteknologi och ingenjörsvetenskap relaterar starkt till de behov som efterfrågas i samhället och möter därmed de prioriterade nationella och globala samhällsutmaningarna vi står inför. Ökade krav på utbildning, framförallt inom nya områden, innebär även ökade krav på forskning för att erbjuda hög kvalitet i utbildningarna genom en gedigen forskningsförankring. Forskning vid Högskolan sker i hög grad i samverkan med näringsliv, offentlig sektor och andra delar av det omgivande samhället. Det medför att forskningen är behovsriktad, att forskningsfrågorna är verksamhetsnära och att resultaten snabbt kan implementeras.

Högskolan ställer sig bakom SUHF:s inspel till regeringens forsknings- och innovationspolitiska proposition och kompletterar det nedan först med punkter Högskolan ser som särskilt viktiga mot bakgrund av de utmaningar som beskrivs ovan, sedan med svar på de frågor som ställts till Högskolan i inbjudan.

Högskolan vill att regeringen prioriterar följande:

- **större andel fria medel av forskningsanslagen till lärosätena**, för att på så sätt främja och möjliggöra långsiktiga forskningssamarbeten och tvärvetenskapliga satsningar,
- **kravet på medfinansiering från statliga forskningsfinansiärer bör avskaffas** för att framgångsrika forskningsmiljöer inte begränsas i sin expansion på grund av brist på medel för medfinansiering. Mindre lärosäten hindras i utveckling och expansion av framgångsrika forskningsmiljöer då kravet på medfinansiering innebär en stor begränsning.
- **tydligare relation mellan forskningsanslaget och utbildningsvolym** för att bibehålla hög kvalitet inom utbildning. Oavsett lärosäte är forskningsverksamheten avgörande för att säkra den vetenskapliga grunden i utbildningen. Det är därför rimligt att anta att forskningsanslaget ska ligga i paritet med utbildningsvolymen.
- **ersättningsbeloppen bör öka** oavsett område för att säkerställa kvaliteten i högre utbildning. Den urholkning av ersättningsbeloppen som skett över tid leder till minskade resurser för lärarledd undervisning vilket i sig kan påverka utbildningen kvalitet.
- **förenkla internationell mobilitet inom akademien** för att främja ansvarsfull internationalisering.

- **Diskutera begreppen innovation och nyttiggörande.** Innovation och nyttiggörande inbegriper såväl icke-kommersiellt nytta som kommersiellt.

Vidare svarar och diskuterar Högskolan de frågor som regeringen ställt i inbjudan.

Forskningsprioriteringar och profilområden på lärosätet

Högskolan har fem profilerade forskningsmiljöer: *Digital Health Research, Informationsteknologi, Organisering för hållbar utveckling, Systembiologi och slutligen Virtual Engineering.*

Dessa forskningsmiljöer bidrar tillsammans till att nå lärosätets vision – *att vara den självklara kunskapskällan för en digitaliserad och hållbar framtid.* Baserat på visionen har högskoleövergripande mål och strategier formulerats, varav profilering är en av fem strategier. Genom profilering kraftsamlar Högskolan och väljer strategiskt vad som ska utvecklas långsiktigt. Samtidigt som Högskolan profilerar sig inom de valda områdena väljs andra områden bort.

Lärosätets gemensamma fokus på en digitaliserad och hållbar framtid har utvecklat lärosätet i en positiv riktning. Det har möjliggjort en kraftsamling som bidragit till att Högskolan kunnat använda sina resurser effektivt. Tack vare Högskolan finns det kompetensförsörjning och kompetensutvecklingsmöjligheter av hög relevans för såväl näringsliv och offentlig sektor i hela landet, och inte minst regionalt i Skaraborg, där kommande näringslivssatsningar, såsom Volvokoncernens etablering av batterifabrik i Mariestad, ökar kompetensutvecklingsbehoven.

Framtida inriktning

De forskningsprioriteringar som väglett Högskolan de senaste åren har haft god effekt. Forskningsanslaget växlas upp mot lika mycket eller mer externa medel. Högskolan tillhör de lärosäten i Sverige med högst citeringsgenomsnitt under perioden 2017–2019 och ligger därmed högt över världsgenomsnittet¹. Lärosätet är *Preferred Research Partner* till Volvo Group och har sedan många år nära samarbeten med t.ex. ABB, Astra Zeneca, Försvarsmakten, Skaraborgs kommunalförbund och Skaraborgs Sjukhus. Långsiktiga samarbeten mellan akademi och näringsliv/offentlig sektor skapar goda förutsättningar att strategiskt göra de forskningsprioriteringar som behövs för att möta samhällets behov. ***Högskolan avser därför fortsätta arbetet med nuvarande forskningsprioriteringar med visionen att vara den självklara kunskapskällan för en digitaliserad och hållbar framtid.***

---

¹ Vetenskapsrådets forskningsbarometer 2021, s. 76.

Tvårvetenskaplig ansats

Digitalisering, liksom många andra av de samhällsutmaningar vi står inför idag, är komplext i sin natur. För att hitta lösningar på komplexa frågor är en tvårvetenskaplig ansats av stor vikt. Det är genom att arbeta tillsammans mellan olika discipliner vi får ett breddat synsätt och kraft i den samlade kompetensen. Det tar tid att bygga upp och finansiera tvårvetenskapliga samarbeten, varför de inte sällan får stå tillbaka för kortsiktigare satsningar.

Vid Högskolan tillämpas ett tvårdisciplinärt förhållningssätt som utgår från den djupa ämneskompetens som finns hos våra medarbetare. Ett exempel på tvårvetenskapligt samarbete som sker på lärosätet är samarbetet mellan de två forskningsmiljöerna DHEAR och Informationsteknologi. Samarbetet innefattar flera forskningsansökningar till bl.a. Horizon Europe och forskningsprojekt inom spel för hälsa. T.ex. finansierar Vetenskapsrådet ett projekt vars syfte är att skapa ett kunskapsspel om hjärt- och kärlsjukdomar och hur vår livsstil påverkar dessa.

Hög kvalitet i forskning och utbildning (excellens)

Högskolan värnar starkt om utbildningens och forskningens kvalitet. För att stödja detta finns det vid lärosätet ett väl utvecklat kvalitetssystem som både innefattar regelbunden kvalitetsuppföljning av såväl forskning som utbildning samt proaktivt arbete för att skapa goda förutsättningar för kärnverksamheten.

Ett kvalitetsmått är att bedriva akademisk verksamhet i kompletta akademiska miljöer, dvs integrerade forsknings- och utbildningsmiljöer. För Högskolan innebär det att forskningen bidrar till att utveckla utbildningen och utbildningen bidrar till forskningen vid lärosätet. Högskolan värnar därför om den akademiska friheten. ***Fri och obunden forskning är en viktig beståndsdel för att utveckla och bibehålla hög kvalitet inom forskning och utbildning och bör därför alltid främjas.***

Vetenskapsrådets forskningsbarometer för 2021² visar att Högskolan tillhör de lärosäten som har högst citeringsgrad i landet vilket innebär att Högskolan har en mycket hög andel publicerade artiklar som är bland de 10 % mest citerade i världen. Med det här exemplet vill vi understryka vikten av att hålla isär kvalitet och kvantitet relaterat till excellens.

Öppen vetenskap

Ytterligare ett område som Högskolan värnar om är den öppna vetenskapen. Öppenhet ökar transparens och bidrar till större spridning av forskningsresultat. Högskolan arbetar med att skapa goda förutsättningar för att publicera forskningsresultat och tillgängliggöra forskningsdata i öppet tillgängliga kanaler. Öppen forskningsdata inbegriper i detta sammanhang hela processen kring hanteringen av forskningsdata.

---

² ibid., s.76

En stor del av omställningen till ett öppet vetenskapssystem medför sammantaget stora kostnadsökningar för lärosätena vilket bör följas av en varaktig kompensation.

Internationalisering

Högskolan har tillsammans med nio andra europeiska lärosäten bildat ett nytt Europauniversitet; INGENIUM. Projektet syftar till att lägga grunden och skapa förutsättningar för ett helt integrerat europeiskt universitet med tio campus fördelade över hela unionen. Detta innebär en ökad möjlighet till internationalisering och akademisk mobilitet.

Högskolan har vidare beviljats utmärkelsen "HR Excellence in Research" (HRS4R). Det innebär att vi är anslutna till EU-kommissionens stadga för forskare och riktlinjer för rekrytering av forskare. Det bidrar till att öka internationaliseringen av, och stärka konkurrenskraften hos, den forskning och utbildning som bedrivs på lärosätet, vilket i sin tur bidrar till kompetensförsörjning och höjd kvalitet.

Internationella samarbeten kräver en systematisk riskbedömning och Högskolan har såväl avstått från, som avbrutit, samarbeten som varit tvivelaktiga ur säkerhetssynpunkt. För att säkerställa ansvarsfull internationalisering pågår just nu ett arbete på lärosätet med att ta fram en gemensam systematik för hantering, utveckling och riskbedömning av internationella samarbeten.

En annan aspekt av ansvarsfull internationalisering, som också är av stor vikt i den säkerhetspolitiska kontext samhället befinner sig i just nu, är att säkerställa cyber- och informationssäkerhet. Vid Högskolan bedrivs såväl forskning som undervisning inom de båda områdena. Våra forskare och studenter arbetar ständigt med att utveckla nya metoder och tekniker för att skydda individer och organisationer från cyberhot och för att stärka informationssäkerheten.

Akademins naturliga internationella prägel upprätthålls och vidareutvecklas genom frekvent och regelbundet internationellt samarbete, samproduktion och utbyte med kollegor i en rad länder utanför Sverige. Dock skapar både ***dagens långa handläggningstider samt kraven i nuvarande migrationslagstiftning hinder för internationell mobilitet och samarbeten inom akademien.***

Lärosätets arbete med samverkan och nyttiggörande

Verksamheten vid Högskolan präglas av en hög grad av samverkan med det omgivande samhället; lokalt, nationellt och internationellt. Samtidigt bidrar Högskolan till att såväl utveckla som inhämta ny kunskap internationellt. Kunskap som därefter nyttiggörs både nationellt och regionalt.

Det ökande fokuset på digitalisering och elektrifiering gör att vårt samhälle står inför stora omställningar inom industrin, fordonstillverkningen och transportsektorn men även inför nyetableringar av batteritillverkning. En av de största framtidsutmaningarna i Sverige är den demografiska utvecklingen som innebär att allt fler personer lever längre. Detta ställer stora krav på hälso- och sjukvården. Även inom detta område sker

nu stora förändringar inte minst genom omställningen till allt fler digitala tjänster och till nära vård. Det säkerhetspolitiska läget har också föranlett ett omfattande arbete med att stärka den svenska försvarsförmågan.

Fokus inom Högskolans samverkan är innovation och nyttiggörande. Det medför att Högskolans forskning är behovsriktad, att forskningsfrågorna är verksamhetsnära och att resultaten snabbt kan implementeras för att komma samhället till nytta.

Högskolan är en drivande part i samverkansarenor där forskning och arbetsliv möts för att främja kvalitet och innovation samt möjliggöra nyttiggörande. Två exempel är ASSAR Industrial Innovation Arena och Skaraborgs Hälsoteknikcentrum.

Genom det livslånga lärandet erbjuder Högskolan forskningsanknuten kompetensutveckling till yrkesverksamma. Ett exempel är projektet WISER som driver kurser för digital transformation. Detta är möjligt tack vare de kompletta akademiska miljöer som finns vid lärosätet.

Innovationsarbete

Vid Högskolan utvecklas kunskap som bidrar till att lösa samhällets utmaningar. Det är av största vikt att de forskningsresultat som genereras vid lärosätet kommer till nytta. Högskolan har därför under lång tid fokuserat på innovation, entreprenörskap och nyttiggörande inom såväl utbildning och forskning.

För studenter finns t.ex. enskilda kurser i innovation samt tillgång till Drivhuset Skaraborg som erbjuder studenter vägledning och stöd. Högskolans forskare erbjuder stöttning av Högskolans innovationsrådgivare genom hela innovationsprocessen. Innovationsrådgivarna kan t.ex. stötta i utvecklingen av ett nytt verktyg, en idé på en ny tjänst/produkt eller undersöka hur ett forskningsresultat kan kommersialiseras. Forskningen kan även ligga till grund för exempelvis ny lagstiftning, nya branschstandarder eller nya arbetssätt.

Innovationer skapas även genom många av de externfinansierade forskningsprojekt inom vilka Högskolans forskare har nära samverkan med näringsliv och/eller offentliga aktörer. Ett sådant exempel är spelprojektet Projekt Studio Ludum vars mål är att använda spel som motivationskraft för att hjälpa unga som varken arbetar eller studerar att komma in i samhället.

Ett annat exempel är SepsIT® vilket är ett kliniskt beslutsstödsystem som kan användas i akutsjukvården för att tidigare och snabbare diagnosticera det livshotande tillståndet sepsis.

Högskolan samarbetar tätt med aktörer inom innovationsstödsekosystemet, t.ex. Chalmers Innovationskontor som driver ett partnerskap bestående av sex lärosäten. Samarbetet ger Högskolan tillgång till en stark infrastruktur med kompetenser och resurser för att stödja innovationsutveckling och nyttiggörande. ***Högskolan menar dock att lärosätets förmåga att stödja innovationsutveckling skulle öka avsevärt om mer resurser fördelades lokalt.*** Det skulle innebära att mindre lärosäten, som idag inte har egna innovationskontor, kan knyta kompetens och verksamhet närmare det enskilda lärosätets utbildnings- och forskningsinriktningar.

Det skulle i sin tur bidra till ökade möjligheter till nyttiggörande inom dessa, samt skapa bättre förutsättningar att stärka lärosätets profilering och samarbete med det omgivande samhället.

Nyttiggörande som begrepp

Högskolan vill framhålla behovet av att nyttiggörande som begrepp breddas.

Begreppet bör inkludera all nytta som tillkommer samhället på ett likvärdigt sätt, oavsett om nyttan är av kommersiell eller icke-kommersiell karaktär. Exempel på viktiga former av nyttiggörande är

synliggörande av vetenskaplig och populärvetenskaplig publicering, forskningsförankring av utbildning, kvalitetsutveckling i olika verksamhetsprocesser, sociala innovationer och bred samhällsnytta samt informations spridning och bildning.

Exempel på icke-kommersiellt nyttiggörande av forskning från Högskolan med stort genomslag är AI-assisterade prognosticeringsmodeller som idag används som standard av internationella valutafonden. Ett annat exempel är policypåverkan av europeiska myndigheter och beslutande organ kring öppen programvara, globala molnlösningar och datasuveränitet.